

دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکدهٔ مهندسی برق و کامپیوتر

طراحی منطق دامنه بر اساس تبادل ناهمگام پیغام

نگارش

وحيد ذوقى شال

استاد راهنما

دكتر رامتين خسروى

پایاننامه برای دریافت درجهٔ کارشناسی ارشد در رشتهٔ مهندسی کامپیوتر - گرایش نرمافزار

شهريور ١٣٩١

تقدیم به آنان که در خوشی هایم همراهی کردند و در ناخوشی هایم صبر؛ پدرم، مادرم و همسر مهربانم

قدرداني

خدای سبحان را سپاس می گویم که به من توان و قوهی ذهنی عطا فرمود تا از عهدهی مشکلات انجام این پژوهش برآیم.

در ابتدا لازم میدانم از جناب آقای دکتر رامتین خسروی که در انجام این پژوهش افتخار استفاده از راهنمایی ایشان را داشتم، تشکر و قدردانی کنم. مطمئناً این کار بدون کمکهای همهجانبه و بیشائبهی ایشان امکانپذیر نبود. از اعضای هیئت داوران محترم نیز برای فرصتی که در اختیار من قرار دادند تشکر میکنم.

طراحی منطق دامنه بر اساس تبادل ناهمگام پیغام

چکیده

آزمون مبتنی بر مدل، به معنی تولید خودکار موارد آزمون از مدل کارکردی و صوری سیستم تحت آزمون به صورت جعبه سیاه، که به عنوان راه حلی برای مسئله ی تولید و اجرای خودکار آزمونها مطرح شده است، استفاده ی روزافزونی درسالهای اخیر داشته است. ایده ی آزمون مبتنی بر مدل، اساساً به هدف آزمون سیستمهای با رفتار پیچیده (و معمولاً همروند) مطرح شده است. با این حال، در این روشها مدل سازی رفتار سیستم توسط نمادگذاری های سطح پایین (مانند ماشینهای گذار) انجام می شود. برای مثال، در این روشها مدل سازی مقادیر داده ای به عنوان پارامترهای ورودی و خروجی سیستم تحت آزمون یا اصلاً امکان پذیر نیست و یا منجر به تولید مدل های بسیار پیچیده ای می شود.

از سوی دیگر، روشهایی برای آزمون خودکار نرمافزار معرفی شدهاند که هدف آنها تولید موارد آزمون شامل داده است. این روشها به جای توصیف رفتار سیستم توسط ماشینهای گذار، با استفاده از متن برنامه (به صورت جعبه سفید) امکان توصیف روابط میان مقادیر دادهای و چگونگی تولید مقادیر دادهای به هدف آزمون را مهیا میکند.

بر این اساس، در این پژوهش چهارچوبی یکپارچه برای مدلسازی همزمان رفتارهای مورد انتظار از سیستم تحت آزمون از یک سو و توصیف داده های ورودی و خروجی آن از سوی دیگر ارائه شده است. این چهارچوب برای توصیف این موارد از زبان یوامال استفاده می کند. به این ترتیب امکان توصیف سیستم هایی که هم از نظر رفتاری و هم از نظر داده هایی که مبادله می کنند، پیچیده هستند فراهم می شود. در راستای طراحی این چهارچوب، همچنین آزمون گری پیاده سازی شده است که موارد آزمون خود را بر اساس مدلهای یوامال به صورت خودکار تولید می کند. واژه های کلیدی: طراحی منطق دامنه، تبادل ناهمگام پیغام، مدل بازیگر، همروندی

فهرست مطالب

'		-0.505	'
١	لیزهی پژوهش	ا.۱ انگ	
۲	ورت مسئله	۲.۱ صو	
۲	ش پژوهش	۳.۱ رون	
۲	ش ارزیابی	۴.۱ روز	
٣	رصهی دستاوردهای پژوهش	۵.۱ خلا	
٣	ختار پایاننامه	۶.۱ سا.	
۵	، تحقیق	پیشزمینه	۲
۵	ل بازیگر	۱.۲ مدا	
٧	۱.۱ معناشناسی		
٩	۲.۱ پیادهسازیها		
١.	رفی زبان اسکالاو کتابخانهبازیگر اسکالا	۲.۲ معر	
١١	۱.۲ زبان اسکالا	 Y	
١٢	۲.۲ کتابخانهی بازیگر اسکالا	1. Y	

17	های پیشین	۲ کاره
۱۷	الگوهای همگام سازی	١.٣
۱۷	طراحی به روش ارتباط ناهمگام	۲.۳
۱۸	۱.۲.۳ مالتی کور	
19	ن طرا حی پیشنهادی	۲ روش
19	معرفی مطالعهی موردی	1.4
۱۹	۱.۱.۴ زیر بخش	
۲.	طراحي سيستم به روش ناهمگام	7.4
۲.	الگوها و سبکهای طراحی	٣.۴
۲۱	۱.۳.۴ روشهای coordination	
۲۱	۲.۳.۴ سبک های طراحی	
۲۱	پیادهسازی	4.4
74	ابى	۵ ارزیا
74	روش ارزیابی	1.0
74	ارزیابی کارایی	۲.۵
74	ارزیابی تغییرپذیری	۳.۵
74	۱.۳.۵ بررسی معیارهای ایستا	
74	۲.۳.۵ اعمال تغییرات	
74	نتایج ارزیابی	4.0
74	۱.۴.۵ تحلیل نتایج	

40		جمع بندی و نکات پایانی	۶
۲۵	 ئن	۱.۶ دستاوردهای این پژوهنا	
48	 	۲.۶ کاستی های چهارچوب	
49	 ی آینده	۳.۶ جهتگیریهای پژوهش	
**		تطبیق نمادگذاریها	ĩ
۲۸		بنامه	كتا
٣١		ەنامەي فارسى بە انگلىس <i>ى</i>	واژه

فهرست تصاوير

۶	بازیگرها موجودیتهای همروندی هستند که به صورت ناهمگام تبادل پیغام انجام میدهند	1.7
١١	قطعه كد نمونه براى زبان اسكالا	۲. ۲
۱۳	کد یک بازیگر ساده در زبان اسکالا	٣. ٢
14	تداوم اجرای بازیگر با استفاده از الف)فراخوانی بازگشتی و ب)حلقهی loop	4.7
۱۵	مثالی از نحوه وی تبادل بنغام بین بازیگرها	۵.۲

فصل ۱

مقدمه

از دیدگاه مهندسی نیازمندی ن

۱.۱ انگیزهی پژوهش

VIII. CURRENT STATUS AND PERSPECTIVE Actor languages have been used for parallel and dis- tributed computing in the real world for some time (e.g. Charm++ for scientific applications on supercomputers, Er- lang for distributed applications). In recent years, interest in actor-based languages has been growing, among researchers as well as practitioners. This interest is triggered by emerg- ing programming platforms such as multicore computers, cloud computers, Web services, and sensor networks. In some cases, such as cloud computing, web services and sensor networks, the Actor model is a natural programming model because of the distributed nature of these platforms. As multicore architectures are scaled, multicore computers will also look more more like the traditional multicomputer platforms. This is illustrated by the prototype, 48-core Single-Chip Cloud Computer (SCC) developed by Intel [36]. However, the argument for using actor-based programming languages is not simply that they provide a good match for representing computation on

۲.۱. صورت مسئله

a variety of parallel and dis- tributed computing platforms. The point is that by extending object-based modeling to concurrent agents, actors provide a good starting point for simplifying the task of parallel (distributed, mobile) programming.

(از مقالهی آقا ۲۰۱۰) روشهای آزمون مبتنی بر مدل کاستیهایی نیز دارند. برای مثال در آیاوکو، استفاده از ماشین گذار گذار برای توصیف سیستم تحت آزمون میتواند منجر به تولید مدلهای بسیار پیچیدهای شود، زیرا ماشینهای گذار علی علی رغم قدرت بیان بالا، چنانچه خواهیم دید، از نظر توصیفی نمادگذاری سطح پایینی محسوب میشوند و بنابراین مدلسازی جزئیات سیستم ممکن است حجم زیادی از پیچیدگی را در مدلها به وجود آورد.

۲.۱ صورت مسئله

تمرکز اصلی این پژوهش بر آزمون مبتنی بر مدل سیستمهای وابسته به داده ا قرار دارد. سیستمهای وابسته به داده معمولاً حجم زیادی از اطلاعات را با محیط خود مبادله می کنند و رفتار آنها وابسته به محاسباتی است که بر روی مقادیر دادهای انجام می دهند.

۳.۱ روش پژوهش

ارزیابی عملی با مطالعه موردی

۴.۱ روش ارزیابی

GQM

^{&#}x27;data dependent

فصل ۱. مقدمه

۵.۱ خلاصهی دستاوردهای پژوهش

برخی از دستاوردهای این پژوهش را میتوان به این ترتیب برشمرد: داد. به این منظور نمای سطح بالا برای تولید آزمونها و بررسی نتایج در روش اصلی آزمون مبتنی برمدل در شکل

۶.۱ ساختار پایاننامه

برای بررسی این موارد، ساختار این متن در ۶ فصل تنظیم گردیده است:

- به طور خلاصه مورد بررسي قرار گرفتهاند.
  - بررسى
    - هاند.

•

فصل ۲

پيشزمينه تحقيق

در این فصل به طور اجمالی مروری بر پیش زمینهی پژوهش انجام شده است. در هر بخش سعی شده است که با حفظ اختصار، تنها جنبههای کاربردی مرتبط با پژوهش مطرح گردد.

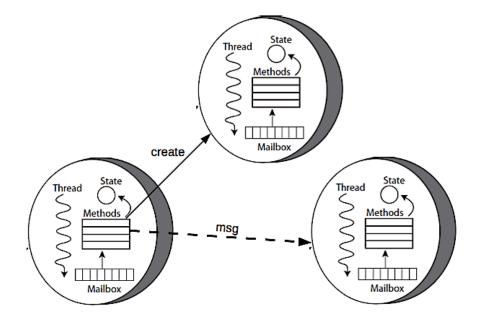
۱.۲ مدل بازیگر

در زمینهی برنامهنویسی همروند پژوهشهای مختلفی صورت گرفته و مدلهایی ارائه شده است[۱]. در این میان مدل بازیگر با توجه به استفاده از ارتباط ناهمگام و قابلیت توزیع بالا توجه زیادی را به خود جذب کرده است. با توجه به ارتباط تنگاتنگ این مدل با پژوهش حاضر، در این بخش به معرفی اجمالی این مدل می پردازیم. لفظ بازیگر برای اولین بار در حدود ۳ دهه پیش توسط هیوئیت [۲] به کار گرفته شد. بازیگر در کاربرد هیوئیت به معنی موجودیتهای فعالی بود که در یک پایگاه دانش به جستجو پرداخته و در نتیجه کنشهایی را ایجاد می نمودند. در دهههای بعدی گروه هیوئیت با تکیه بر بازیگرها به عنوان عاملهای محاسباتی ۱ مدل بازیگر را به عنوان یک مدل محاسباتی همروند گسترش داد. خلاصهای از تاریخچه ی مدل بازیگر در [۳] موجود است. امروزه برداشت عمومی از مدل بازیگر مربوط به آقا[۴] می باشد. در ادامه ی این بخش مشخصات مدل بازیگر ارائه شده است.

مدل بازیگر که توسط هیوئیت و آقا [۲،۵،۶] ایجاد شدهاست، یک نمایش سطح بالا از سیستمهای توزیع شده فراهم

^{&#}x27;agents of computation

۶ .۱.۲ مدل بازیگر

شکل ۱.۲: بازیگرها موجودیتهای همروندی هستند که به صورت ناهمگام تبادل پیغام انجام میدهند.

می کند. بازیگرها اشیای لفافهبندی شده ای هستند که به صورت همروند فعالیت می کنند و دارای رفتار آقابل تغییر هستند. بازیگرها حالت مشترک آندارند و تنها راه ارتباط بین آنها تبادل ناهمگام پیغام است. در مدل اکتور فرضی در مورد مسیر پیغام و میزان تاخیر در رسیدن پیغام وجود ندارد، در نتیجه ترتیب رسیدن پیغامها غیرقطعی است. در یک دیدگاه می توان بازیگر را یک شیء در نظر گرفت که به یک ریسمان ریسمان آکنترل، یک صندوق پست و یک نام غیر قابل تغییر و به صورت سرارسی یکتا ۵ مجهز شده است. برای ارسال پیغام به یک بازیگر، از نام آن استفاده می شود. در این مدل، نام یک بازیگر را می توان در قالب پیغام ارسال کرد. پاسخگویی به هر پیام شامل برداشتن آن پیام از صندوق پستی و اجرای عملیات متناسب با آن است. این اجرای عملیات به صورت تجزیه ناپذیر و قیه خواهد بود [۴].

همان گونه که گفتهشد، مدل بازیگر سیستم را در سطح بالابی از انتزاع مدل میکند. این ویژگی دامنهٔ سیستمهای قابل مدلسازی توسط مدل بازیگر را بسیار وسیع نمودهاست. انواع سیستمهای سختافزاری و نرمافزاری طراحیشده

[†]Behavior

[&]quot;Shared State

^{*}Thread

^aGlobally Unique

⁹Atomic

برای زیرساختهای خاص یا عام، و همچنین الگوریتمها و پروتکلهای توزیعشدهٔ مورد استفاده در شبکههای ارتباطی از جملهٔ موارد مناسب برای بهره گیری از مدل بازیگر هستند. شکل ۱.۲ شمای کلی از مدل بازیگر و نحوهی تعامل بازیگرها را نشان می دهد.

یک بازیگر در نتیجه ی دریافت پیغام احتمالا محاسباتی انجام میدهد و در نتیجه ی آن یک از ۳ عمل زیر را انجام میدهد:

- ارسال پیغام به سایر بازیگرها
  - ایجاد بازیگر جدید
  - تغيير حالت محلي

۱.۱.۲ معناشناسی

 $^{\vee}$ از نظر معناشناسی مشخصههای کلیدی مدل محض بازیگر عبارتند از: لفافهبندی و تجزیهاپذیری $^{\wedge}$ ، انصاف $^{\circ}$ ، استقلال از مکان $^{\circ}$ ، توزیع $^{\circ}$ و تحرک $^{\vee}$ [$^{\vee}$]. باید توجه داشت که این مشخصهها در مدل محض وجود دارند و این الزاما به این معنی نیست که تمام زبانهای مبتنی بر مدل بازیگر از این مشخصهها پشتیبانی می کنند. ممکن است تعدادی از این مشخصهها در زبانهای مبتنی بر بازیگر با در نظر گرفتن اهدفی مانند کارایی و سهولت پیادهسازی نشدهاند. در این موارد باید با به کار بردن ابزارهای بررسی ایستا، مترجمها و یا با تکیه بر عملکرد درست برنامهنویس از صحت عملکرد برنامه اطمینان حاصل کرد [$^{\wedge}$].

• لفافهبندی و تجزیهناپذیری:۱۳ نتیجهی مستقیم مشخصهی لفافهبندی در بازیگرها این است که درهیچ دو بازیگری،

^vSemantics

[^]Encapsulation and Atomicity

⁴Fairness

^{&#}x27;Location Transparency

^{\\}Distribution

^{\\}Mobility

[&]quot;Encapsulation and Atomicity

۸ مدل بازیگر

به اشتراک گذاری حالت وجود ندارد. این مشخصه، تجزیهی شیء گونهی برنامه را تسهیل می کند. در زبانهای برنامه نویسی شیء بنیان مشخصه منجر به ایجاد تغییر تجزیه ناپذیر شده است. به این صورت که وقتی یک شیء، شیء دیگری را فراخوانی می کند، شیء مقصد تا پایان محاسبات مربوط به این فراخوانی، به فراخوانی های دیگر پاسخ نمی دهد. این مشخصه به ما اجازه می دهد تا بتوانیم در بارهی رفتار یک شیء در قبال دریافت یک پیغام (فراخوانی) با توجه به حالت شیء در زمان دریافت آن استدلال کنیم.

در محاسبات همروند، وقتی یک بازیگر مشغول انجام محاسبات مربوط به یک پیغام است، امکان دریافت پیغام جدید توسط آن وجود دارد اما مشخصه ی تجزیه ناپذیری تضمین می کند که پیغام جدید امکان قطع محاسبات جاری بازیگر و تغییر حالت محلی آن را ندارد. این مشخصه الزام می کند که بازیگر گیرنده، در هر لحظه فقط یک پیغام در حال پردازش داشته باشد و محاسبات مربوط به پیغام جاری را در یک قدم بزرگ ۱۴ به صورت تجزیه ناپذیر طی کند. [۳] مشخصه های معناشناسی لفافه بندی و تجزیه ناپذیری به طور چشم گیری از عدم قطعیت مدل بازیگر می کاهند و با کوچکتر کردن فضای حالت برنامه های نوشته شده در مدل بازیگر، این برنامه ها را برای استفاده در ابزارهای آزمون درستی و (؟) verification قابل استفاده می کند [۹]. این دو مشخصه مجموعا باعث می شوند تا بتوانیم بر اساس پیغام انتخاب شده برای اجرا و وضعیت محلی بازیگر در هنگام شروع به اجرا ، رفتار یک بازیگر قابل پیش بینی باشد.

- انصاف در مدل بازیگر به این مفهوم است که پیغام فرستاده شده نهایتا به بازیگر مقصد خواهد رسیدن مگر آنکه بازیگر مقصد به طور دائمی غیر فعال شده باشد. لازم به ذکر است که این تعریف از انصاف در رسیدن پیغام به بازیگر مقصد، متضمن انصاف در زمانبندی بازیگرها است. به این مفهوم که در صورتی که یک بازیگر در اثر زمانبندی غیر منصفانه، موفق به اخذ نوبت اجرا نشود، پیغامهای فرستاده شده به مقصد آن بازیگر هرگز به مقصد نخواهند رسید. انصاف علاوه بر تضمین رسیدن پیغامها، امکان استدلال مناسب دربارهی نحوهی تداوم اجرای برنامه ۱۵ را فراهم می کند. میزان طبیعتا میزان موفقیت در تضمین این مشخصه در محیطهای مبتنی بر بازیگر وابسته به منابع موجود در سیستم در حال اجرا است [۸].
- استقلال از مکان، توزیع و تحرک: در مدل بازیگر، ارسال پیغام به یک بازیگر تنها از طریق دسترسی به نام آن بازیگر ممکن میشود. مکان واقعی بازیگر تأثیری روی نام آن ندارد. هر بازیگر دارای فضای آدرس مربوط به خود است که میتواند کاملا متفاوت با دیگر بازیگرها باشد. بازیگرهایی که به یکدیگر پیغام میفرستند میتوانند روی

^{*}Macro-Step

[\]alpha Liveness Property

یک هسته از یک پردازنده ی مشترک اجرا شوند یا اینکه در ماشین دیگری که از طریق شبکه به آنها مرتبط می شوند در حال اجرا باشند. مشخصه ی استقلال از مکان در مدل بازیگر به برنامه نویس این امکان را می دهد که فارغ از نگرانی درباره ی محل اجرای بازیگر ها به برنامه نویسی بپردازد. عدم اطلاع از مکان اجرای بازیگران منجر به قابلیت نگرانی درباره ی محل در آنها می شود. تحرک به صورت قابلیت انتقال پردازش به نودهای دیگر تعریف می شود. در سطح سیستم، تحرک از جهت توزین بار ۱۹ ، قابلیت تحمل خطا۱۱ و نیز پیکربندی مجدد ۱۸ حائز اهمیت است. پژوهشهای پیشین نشان می دهد که قابلیت تحرک در رسیدن به کارایی مقیاس پذیر به ویژه در کاربردهای بی قاعده ۱۹ روی ساختار داده های پراکنده مفید است[۱۰]. در کاربردهای دیگر، توزیع بهینه به شرایط زمان اجرا و میزان بار وابسته می گیرد[۱۱]. از سوی دیگر، قابلیت تحرک می تواند در کاهش انرژی مصرفی در اثر اجرای کاربردهای موازی مفید باشد. در این کاربردها، محاسبات موازی به صورت پویا بین تعداد هسته های بهینه (تعداد هسته هایی که مفید باشد. در این کاربردها، محاسبات موازی به صورت پویا بین تعداد هسته های بهینه (تعداد هسته های می مناز بسامد می شوند) توزین می شوند. قسمت های مختلف یک کاربرد می تواند شامل الگوریتم هاوزی مختلف یک کاربرد می تواند شامل الگوریتم و نیز بسامد موازی مختلف به باشد و میزان مصرف انرژی یک الگوریتم به تعداد هسته های مشغول اجرای الگوریتم و نیز بسامد اجرای آن هسته ها بستگی دارد[۱۲]. در نتیجه، ویژگی تحرک پذیری بازیگرها، ویژگی مهمی برای برنامه نویسی در معماری های چند -هسته ای به شمار می آید.

۲.۱.۲ پیادهسازیها

برای مدل بازیگر زبانها و چارچوبهای زیادی توسعه داده شده است. ConcurrentSmalltalk، POOL، ABCL، برای مدل بازیگر زبانها و چارچوبهای زیاده از این مدل میباشند. مرجع [۱] به بررسی این زبانها پرداخته است. شاید بتوان زبان ارلانگ ۲۰[۱۳] را معروفترین پیاده سازی مدل بازیگر دانست. این زبان در حدود ۲۲ سال قبل برای برنامه نویسی سوئیچهای مخابراتی شرکت اریکسون ۲۱ توسعه داده شد. علاوه بر ارلانگ زبانها و چارچوبهای مبتنی

[\]food-Balancing

[\]VFault Tolerance

^{\^}Reconfiguration

¹⁹ Irregular

Y'Erlang

^{*\}Ericsson

بر مدل بازیگر دیگری نیز در سالهای اخیر مورد استفاده گرفتهاند که کتابخانهی بازیگر اسکالا ۲۲]، Ptolemy (۱۴] ۱۹] Library Agents Asynchronous (۱۸] ActorFoundry (۱۷] CHARM++ (۱۶] SALSA (۱۵] از جملهی آنها هستند. از کاربردهای متن-باز که بر مبنای مدل بازیگر توسعه داده شدهاند می توان به سیستم تبادل پیغام توئیتر ۲۳ و چارچوب تحت وب لیفت ۲۴ و از میان کاربردهای تجاری می توان به سیستم گپ^{۲۵} فیسبوک و موتور بازی وندتا ۲۶ اشاره کرد. در این پژوهش برای پیاده سازی نسخه ی مبتنی بر تبادل ناهمگام پیغام از کتابخانه ی بازیگر اسکالا استفاده شده است (چرا؟) که در بخش ؟ معرفی شده است.

۲.۲ معرفی زبان اسکالاو کتابخانهبازیگر اسکالا

همان طور که در بخش ۲.۱.۲ اشاره شد، پیادهسازیهای مختلفی از مدل بازیگر در زبانها و چارچوبهای برنامهنویسی ارائه شده است. مقالهی [۸] به بررسی و مقایسهی این پیادهسازیها پرداخته است. در این پژوهش زبان اسکالا و کتابخانهی بازیگر آن برای پیادهسازی مطالعهی موردی انتخاب شده است. گستردگی ابزار و همچنین فعال بودن جامعه^{۲۷}ی برنامهنویسی این زبان اصلی ترین انگیزههای انتخاب این زبان برای پیادهسازی بودهاند. ضمنا با توجه به انتخاب زبان جاوا برای پیادهسازی نسخهی متداول مورد مطالعه و ارتباط تنگاتنگ زبانهای اسکالا و جاوا، انتخاب زبان اسکالا منجر به سهولت ارزیابی مقایسهای مطالعهی موردی شده است. در این بخش به معرفی اجمالی زبان اسکالا و کتابخانهی بازیگر آن پرداخته شده است. هدف از این معرفی، سهولت درک روش طراحی پیشنهادی در فصل ۳ می باشد و به همین دلیل از توضیح جزئیات و امکانات اضافی این زبان خودداری شده است. کتاب [۲۰] به عنوان منبع این بخش استنده شده است.

YYScala Actor Library

Twitter

^{۲۴}Lift

۲٥Chat

Ys Vendetta game engine

^{YV}Community

١٠٢.٢ زبان اسكالا

اسکالا مخفف عبارت" زبان مقیاس پذیر"^{۲۸} است و اشاره به این نکته دارد که اسکالا برای رشد بر اساس نیاز کاربر طراحی شده است. اسکالا را می توان برای گستره ی وسیعی از کاربردها از نوشتن اسکریپتهای کوچک گرفته تا پیاده سازی سیستم های بزرگ به کار برد. برنامه های اسکالا بر روی محیط اجرایی جاوا^{۲۹} قابل اجرا هستند و در برنامه های اسکالا می توان از کتابخانه های استاندارد جاوا استفاده کرد. زبان اسکالا ترکیبی از ویژگی های زبان های تابعی و شیءگرا را در خود دارد. در زبان های تابعی، توابع مانند انواع داده ها قابل ارجاع هستند. اسکالا مانند جاوا دارای بررسی گونه های استا است.

```
1 class Course(var id: String, var name: String, var units: Int,
    var preRequisites: List[Course]) extends BaseDomain {
   override def equals(other: Any): Boolean =
     other match {
       case that: Course =>
           id == that.id
       case _ => false
10
   def printPrerequisites() = {
11
    for (pre <- preRequisites)</pre>
12
       println(pre)
13
14
   }
15
   override def toString = "[id= " + id + ",name=" + name + ",units=" + units + "]"
17 }
```

شكل ٢.٢: قطعه كد نمونه براى زبان اسكالا

در ادامه مشخصات نحوی زبان اسکالا در قالب یک مثال توضیح داده می شود. در شکل ۲.۲ قطعه کد اسکالا مربوط به کلاس Course نمایش داده شده است. برای آشنایی با نحو زبان اسکالا به بررسی این کد می پردازیم:

[₹] Scalable Language

Y4 JRE

در خطوط ۱ و ۲ کلاس Course و متغیرهای units ، name ، id و prerequisites به عنوان فیلدهای آن تعریف شدهاند. در خط ۴ تابع equals از این کلاس override شده است. در اسکالا همانند جاوا هر کلاس به طور پیش فرض دارای یک تابع equals است که در صورت لزوم می توان آن را override کرد. همان طور که در کد مشخص است، تعریف تابع در اسکالا با کلمهی کلیدی def انجام می گیرد. در خطوط ۴ تا ۸ شرط لازم برای یکسان بودن یک شیء از نوع Course با شيء حاضر پيادهسازي شده است. نوع و مقدار يک متغير را ميتوان با استفاده از دستور .. match .. case با انواع و مقادیر دلخواه مقایسه کرد. نتیجهی دستورات خطوط ۶ و ۷ این است که اگر متغیر other از نوع Course باشد و مقدار فیلد id آن با مقدار فیلد id از شیء حاضر یکسان باشد تابع مقدار true را برمی گرداند. خط ۸ به این معنا است که اگر هر حالت دیگری به جز حالت قبل بود مقدار false برگردانده می شود. در خط ۱۲ نمونهای از حلقهی for نمایش داده شده است. در اسکالا حلقه ها به صورت های متنوعی می توانند بیان شوند که در این مثال یک حالت از آنها نمایش داده شده است. در خط ۱۲ متغیر pre برای گرفتن مقدار موقت حلقه تعریف شده است. نکته ی جالب توجه این است که در این خط، نوع متغیر تعریف نشده است. در بخش قبل ذکر شد که اسکالا دارای خاصیت بررسی گونههای ایستا ۳۰ است. ظاهرا این دو امر در تناقض با یکدیگر هستند اما باید توجه داشت که در زبان اسکالا نوعی از استنتاج گونه^{۳۱} در زمان ترجمه اتفاق میافتد. در این مورد با توجه به اینکه متغیر pre از لیست prerequisites مقداردهی میشود، گونهی آن در زمان ترجمه قابل استنتاج است. خط ۱۶ تابع دیگری را نشان می دهد که در آن تابع ،override to String شده است. نکتهی قابل توجه در مورد این قسمت از کد عدم استفاده از علامت { } برای تعیین حوزهی تابع است. در زبان اسكالاً به دليل وجود ويژگيهاي زبانهاي تابعي، ميتوانيم با توابع مانند متغيرها و دادهها رفتار كنيم كه اين بخش از كد مثالی از این ویژگی است. همانطور که در این مثال مشخص است، در زبان اسکالا استفاده از نقطه ویرگول (؛) در اکثر موارد اختیاری است.

۲.۲.۲ کتابخانهی بازیگر اسکالا

همانطور که در بخش ۲.۱.۲ اشاره شد، یکی از پیادهسازیهای مدل بازیگر، کتابخانهی بازیگر اسکالا است. در این بخش به معرفی اجمالی کتابخانهی بازیگر اسکالا و طرز استفاده از آن برای برنامهنویسی همروند میپردازیم.

[&]quot;static type checking

[&]quot;\type inference

ایجاد بازیگر

بازیگرها در اسکالا از کلاس scala.actors.Actor مشتق می شوند. شکل ۳.۲ کد مربوط به یک بازیگر ساده را نشان می دهد. این بازیگر کاری به صندوق پیغامها ندارد و صرفا پنج بار پیغام! I'm acting را چاپ می کند و سپس اجرای آن خاتمه می یابد.

```
import scala.actors._

polyactor extends Actor {
   def act() {
    for (i <- 1 to 5) {
      println("I'm acting!")
      Thread.sleep(1000)
   }
}</pre>
```

شکل ۳.۲: کد یک بازیگر ساده در زبان اسکالا

بازیگرها در اسکالا با دستور ()start شروع به فعالیت میکنند. با شروع به فعالیت یک بازیگر، تابع ()act فراخوانی می شود و تا زمانی که اجرای این تابع به اتمام نرسد، بازیگر به طور همروند در حال اجرا باقی می ماند. در صورتی که بخواهیم بازیگر به طور دائمی در حال اجرا بماند دو راه وجود دارد. راه اول این است که تابع ()act را ویان کار خود مجدداً فراخوانی کنیم. و راه دیگر استفاده از عبارت loop در اسکالا است. دستورات درون حلقهی المورت بی پایان اجرا می شوند. شکل ۴.۲ کدهای مربوط به این ۲ روش را نمایش می دهد.

تبادل پيغام

مملگر! برای فرستادن پیغام ناهمگام استفاده می شود. دستور dest! message را برای بازیگر message را برای بازیگر message را برای فرستادن پیغام و می وجود ارسال می کند بدون آنکه برای دریافت جواب منتظر بماند. با اینکه در مدل اکتور دستوری برای تبادل همگام پیغام و جود ندارد، در اکثر پیاده سازی ها این امکان به مدل اضافه شده است $[\Lambda]$. در کتابخانه ی بازیگر اسکالا، عملگر?! به این منظور به کار گرفته می شود. در صورت استفاده از این دستور، فرستنده ی پیغام تا گرفتن جواب متوقف می ماند. برای برداشتن پیغام از صندوق پیغام ها، از دستور receive استفاده می شود. شکل ۵.۲ مثالی از نحوه ی تبادل پیغام بین بازیگران

```
1 object SillyActor extends Actor {
                                       1 object SillyActor extends Actor {
    def act() {
                                          def act() {
     loop {
                                            for (i <- 1 to 5) {
       for (i <- 1 to 5) {
                                              println("I'm acting!")
           println("I'm acting!")
                                              Thread.sleep(1000)
                                      5
           Thread.sleep(1000)
       }
                                            act()
     }
                                          }
    }
                                       9 }
10 }
                                                      (الف)
                (ب)
```

شكل ۴.۲: تداوم اجراى بازيگر با استفاده از الف)فراخواني بازگشتي و ب)حلقهي loop

را نمایش میدهد. در این برنامه دو بازیگر PingActor و PingActor به تبادل پیغام میپردازند. در ابتدا بازیگر PingActor که متغیر آن با مقدار ۱۰۰ مقداردهی شده است یک پیغام Ping برای بازیگر PongActor می فرستد و در الاصل Pong منتظر پاسخ Pong می ماند. بازیگر PongActor با گرفتن هر پیغام Ping پاسخ Pong را ادامه در یک حلقه المون منتظر پاسخ Pong می ماند. بازیگر PongActor با گرفتن هر پیغام در حال پردازش برای فرستنده ارسال می کند. کلمه ی کلیدی sender در کلاس Actor اشاره گری به فرستنده ی پیغام در حال پردازش می باشد (خط ۶ از کد قسمت (ب) شکل ۵۰۲). بازیگر PingActor با دریافت پاسخ Pong مقدار متغیر Stop را ارسال را چک می کند و در صورت مثبت بودن آن پیغام Ping بعدی را ارسال می کند و در غیر این صورت پیغام PongActor را ارسال می کند. نهایتا با صفر شدن متغیر PingsLeft بازیگر استفاده شده است باعث می شود ریسمان اجرایی بازیگر رها شود و پس از اجرای این دستور بازیگر قادر به دریافت پیغام نخواهد بود.

بستر اجرای بازیگرها

... actors based event

```
var pingsLeft = count - 1
      pong ! Ping
      loop {
       receive {
6
          case Pong =>
            if (pingsLeft > 0) {
             pong ! Ping
10
              pingsLeft -= 1
           } else {
11
             pong! Stop
12
13
              exit()
           }
14
        }
15
16
17
    }
18 }
               (الف) بازیگر Ping که فرستندهی اولیهی پیغام است
1 class PongActor extends Actor {
    def act() {
      loop {
        receive {
          case Ping =>
            sender ! Pong
          case Stop =>
           Console.println("Pong: stop")
            exit()
10
      }
11
    }
12
13 }
               (ب) بازیگر Pong که به پیغام ping پاسخ می دهد.
1 object pingpong extends Application {
    val pong = new PongActor
    val ping = new PingActor(100, pong)
    ping.start
```

1 class PingActor(count: int, pong: Actor) extends Actor {

def act() {

pong.start

6 }

شکل ۵.۲: مثالی از نحوهی تبادل پیغام بین بازیگرها

(ج) کد اجرای برنامهی PingPong

فصل ۳

کارهای پیشین

در این فصل به ارائهی برخی کارهای پیشین و مرتبط به موضوع این پژوهش خواهیم پرداخت. در مورد هر یک از این موارد به ارتباط آن با بحث جاری، کاربرد و یا نقاط تأثیرگذار آن در موضوع این پژوهش و همچنین ضعف ها و نقایص آنها پرداخته شده است.

۱.۳ الگوهای همگام سازی

ابزارهای گوناگونی برای آزمون خودکار نرمافزار تولید و عرضه شدهاند که بر پایههای مختلف نظری مبتنی هستند. تکیهی ما در این بحث بر روشهایی است که از آیاوکو به عنوان روش رابطهی مطابقت استفاده میکنند.

۲.۳ طراحی به روش ارتباط ناهمگام

این بخش به بررسی روشها و ابزارهایی میپردازد که دادهها را به عنوان ورودی و خروجی سیستم در نظر میگیرند و با تولید ترکیبهای مختلف از مقایر دادهای و رد و بدل کردن آن با سیستم به انجام وارسی میپردازند.

۱.۲.۳ مالتی کور

لف از سه نمادگذاری مختلف پشتیبانی می کند. نمودارحالت یوام ال، نمادگذاری بی و نمودار کلاس یوام ال. در این ابزار نمودار حالت بیشتر برای توصیف نمادگذاری بی بیشتر برای نمایش ساختارهای مورد استفاده قرار می گیرد. خلاصه نمود:

- ۱. تولید حالتهای مختلف رفتار سیستم با استفاده از مدل رفتاری داده شده به سیستم (مانند ماشینهای حالت)
  - ۲. محاسبهی مقادیر دادهای به هدف یافتن حالتهای مرزی به ازای هر یک از رفتارهای سیستم
- ۳. تولید موارد آزمون با استفاده از حالتهای مرزی و معرفی ترتیبهایی از عملیات که در شرطهای مرزی صدق می کنند

شکل ؟؟.(الف) نمونهای از توصیف یک ساختار دادهای مورد آزمون در نمادگذاری بی را نشان میخی از این موارد میپردازیم:

- آزمون گر ال تی جی اگرچه از تولید خودکار موارد آزمون از روی مدل رفتاری سیستم پشتیبانی می کند، اما الگوریتم تولید موارد آزمون در آن مبتنی بر رابطه های مطابقت (مانند آی او کو) نیست. نتیجه ی عدم پشتیبانی از آی او کو ایجاد محدودیت هایی بر روی روش مدل سازی است. برای مثال، مدل های ورودی ال تی جی باید همگی متناهی و قطعی باشند در حالی که در آزمون گرهایی مانند تورکس چنین محدودیت هایی وجود ندارد.
- علی رغم پشتیبانی از مقادیر دادهای، در ال تی جی امکان تعریف و توصیف گونه های داده ای وجود ندارد. این امر
   باعث می شود که محدودیت های زیادی در توصیف انواع گوناگون داده به وجود آید.
- برای مدلسازی جنبه های مختلف سیستم در ال تی جی نیاز به استفاده از نمادگذاری های مختلفی است که این امر هم باعث دشواری در نگارش توصیف ها و خوانایی و هم دشواری در نگه داری مدل ها می شود.
- این آزمونگر امکان تولید موارد آزمون به صورت در−لحظه را ندارد و موارد آزمون تولید شده باید ابتدا تولید و نگهداری شده و سپس برای آزمون سیستم مورد استفاده قرار گیرند.

سلام

^{&#}x27;B Notation

فصل ۴

روش طراحی پیشنهادی

در فصول گذشته روش آزمون ...

۱.۴ معرفی مطالعهی موردی

- خصوصیت ۱
- خصوصیت ۲

۱.۱.۴ زیر بخش

این فصل فرض بر آن است که موارد کاربرد برای سیستم مورد نظر تهیه شده و موجود است.

تولید مدل رفتاری سیستم

در مدلی که در این مرحله تولید می شود، نیازی به مشخص کردن کنشهایی که باعث حرکت بین حالتهای مختلف ماشین می شوند وجود ندارد. در واقع نمودار به دست آمده در این مرحله، تنها به هدف مدلسازی نمای سطح بالای عملکرد سیستم و مجموعه ی حالتهای آن طراحی می ش

تولید مدل رفتاری محیط

آنچه که در ادامهی این متن محیط عملکرد و یا اختصاراً محیط نامیده میشود، به طور دقیق عبارت است از اکتورهایی که در یک مورد کاربرد با سیستم در ارتباطند. همانطور که پیش از این نیز گفته شد، برای حفظ همخوانی ماشینهای طراحی شد نمودار رفتار سیستم) نمیشود، بنابراین این مسیر هرگز اجرا نخواهد ش

مشخص کردن و تعریف گونههای دادهای

اگرچه این بخش به توصیف مدلسازی رفتاری سیستم و محیط اختصاص دارد، اما باید توجه کرد که تکمیل مدلهای رفتاری نمیتواند کاملاً مستقل از دادههایی که بین اجزای مدل مبادله میشوند، انجام شود. همانطور که پیش از این اصلی است. در چهارچوب پیشنهادی اجازه ی تعریف گونه های مستقل (یعنی گونه ای که از گونه ی دیگری گسترش نیافته است) وجو

۲.۴ طراحی سیستم به روش ناهمگام

۳.۴ الگوها و سبکهای طراحی

پیش از این، نحو نمادگذاری مربوط به چهارچوب پیشنهادی این پژوهش تشریح شد. در این بخش، در مورد معنای هر یک از اجزای این نمادگذاری بحث خواهد شد. علاوه بر این، مطابقت معنایی این نمادگذاری را با مفاهیم آیاوکو مورد بررسی قرار داده و سپس الگوریتم جامعی برای تولید و اجرای یکپارچهی آزمونهایی که با این نمادگذاری توصیف شدهاند، ارائه خواهد شد.

۱.۳.۴ روشهای ۱.۳.۴

روش یک

همان طور که پیش از این اشاره شد، در چهارچوب پیشنهادی، توصیفهای رفتاری چه برای سیستم و چه برای محیط در چندین نمودار حالت بیان می شود که هدف از آن کاهش پیچیدگی در طراحی مدلهاست. بنا به قرارداد، روش ترکیب این ماشینهای حالت، روش میان گذاری است. به این معنی که

روش ۲

همانطور که پیش از این اشاره شد، توصیفهای رفتاری محیط نقش محدودکننده را در تولید موارد آزمون ایفا می کند. به عبارت دقیق

۲.۳.۴ سبک های طراحی

سناریوهای آزمون در چهارچوب پیشنهادی، تعیین کنندهی رو با توجه به این تعاریف

۴.۴ پیادهسازی

نحو و معنایی که برای توصیف چهارچوب پیشنهادی در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، در قالب یک مجموعه یابزار نیز پیادهسازی نیز شده

۲۲ پیادهسازی

فصل ۵

ارزيابي

در فصل قبل اجزای چهارچوب پیشنهادی این پژوهش به تفصیل تشریح شد و در م

- ۱.۵ روش ارزیابی
- ۲.۵ ارزیابی کارایی

سبيس

۳.۵ ارزیابی تغییرپذیری

سبيس

۱.۳.۵ بررسی معیارهای ایستا

با توجه به بزرگی سیستم مورد مطالعه، برای این مطالعهی موردی دو مورد کاربرد از مجموعهی مهمتری

۲۴. نتایج ارزیابی

۲.۳.۵ اعمال تغییرات

تغيير اول

۴.۵ نتایج ارزیابی

قبل از بررسی نتایج، لازم است برخی نکات در مورد اجرای آزمونها مورد بررسی قرار گیرد. مطابق آنچه در فص

۱.۴.۵ تحلیل نتایج

با داشتن نتای

فصل ۶

جمع بندی و نکات پایانی

به عنوان جمع بندی متن حاضر، در این فصل به فهرستی از مهمترین دستاوردهای این پژوهش خواهیم پرداخت. در مورد هر یک از این دستاوردها برخی نکات مهم نیز ذکر شده است. بعد از این، برخی از مهمترین کاستی های چهارچوب ارائه شده آورده شده است. این کاستی ها در هر دو جنبه ی نظری و عملی مورد بررسی قرار گرفته اند. در نهایت، بر مبنای این موارد برخی جهت گیری های ممکن برای ادامه ی این پژوهش در آینده آورده شده است.

۱.۶ دستاوردهای این پژوهش

این پژوهش، چهارچوبی بدیع برای آزمون سیستمهای نرمافزاری بر پسیستم واقعی استفاده میشود.

در واقع چهارچوب پیشنهاد شده تلاش می کند تا مجموعه ی به هم پیوسته ای از فعالیت ها برای آزمون را، از اولین مراحل طراحی تا نتیجه گیری از مجموعه ی آزمون ها، پیشنهاد کند. در زیر برخی از مهم ترین دستاوردهای هر یک از مراحل این کار آمده است:

۲.۶ کاستی های چهارچوب

چهارچوب پیشنهاد شده در این پژوهش دارای کاستیهایی نیز هست که کار بیشتری را میطلبد. در این بخش به طور فهرستوار به برخی از آنها اشاره میکنیم:

۳.۶ جهت گیریهای پژوهشی آینده

بهره میبرند را نیز میتوان به شکل زیر برشمرد:

پیوست آ

تطبيق نمادگذاريها

متن برنامهی طراحی شده به روش ارسال ناهمگام پیغام

متن برنامهی طراحی شده به روش شیءگرا

تعریف ذکر شین گذار نمادین به طور ساده به این شکل است:

كتابنامه

- [1] J. pierre Briot, R. GUERRAOUI, K.-P. Löhr, and K. peter L, "Concurrency and distribution in object-oriented programming," tech. rep., 1998. 5, 9
- [2] C. Hewitt, Description and Theoretical Analysis (Using PLANNER: A Language for Proving Theorems and Manipulating Models in a Robot). Ph.D. thesis, Department of Computer Science, MIT, 1972. 5
- [3] G. Agha, I. A. Mason, S. F. Smith, and C. L. Talcott, "A foundation for actor computation," *J. Funct. Program.*, vol.7, no.1, pp.1–72, 1997. 5, 8
- [4] G. Agha. Actors: A Model of Concurrent Computation in Distributed Systems. MIT Press, Cambridge, Mass, 1986. 5, 6
- [5] G. Agha and C. Hewitt, "Concurrent programming using actors," pp.37–53, 1987. 5
- [6] G. Agha, "Concurrent object-oriented programming," *Commun. ACM*, vol.33, no.9, pp.125–141, 1990. 5
- [7] R. K. Karmani and G. Agha, "Actors," in *Encyclopedia of Parallel Computing*, pp.1–11, 2011. 7
- [8] R. K. Karmani, A. Shali, and G. Agha, "Actor frameworks for the jvm platform: a comparative analysis," in *Proceedings of the 7th International Conference on Principles and Practice of Programming in Java*, PPPJ '09, (New York, NY, USA), pp.11–20, ACM, 2009. 7, 8, 10, 13
- [9] S. Lauterburg, R. K. Karmani, D. Marinov, and G. Agha, "Evaluating ordering heuristics for dynamic partial-order reduction techniques," in *FASE*, pp.308–322, 2010. 8
- [10] W. Kim and G. Agha, "Efficient support of location transparency in concurrent object-oriented programming languages," in SC, 1995. 9
- [11] P.-H. Chang and G. Agha, "Towards context-aware web applications," in *DAIS*, pp.239–252, 2007. 9

کتاب نامه ۳۰

[12] V. A. Korthikanti and G. Agha, "Towards optimizing energy costs of algorithms for shared memory architectures," in *SPAA*, pp.157–165, 2010. 9

- [13] J. Armstrong, R. Virding, C. Wikström, and M. Williams. *Concurrent Programming in Erlang, Second Edition*. Prentice-Hall, second ed., 1996. 9
- [14] P. Haller and M. Odersky, "Actors that unify threads and events," in *Coordination Models and Languages*, vol.4467 of *Lecture Notes in Computer Science*, pp.171–190, Springer Berlin / Heidelberg, 2007. 10
- [15] E. A. Lee, "Overview of the ptolemy project," Tech. Rep. UCB/ERL M03/25, University of California, Berkeley, 2003. 10
- [16] C. A. Varela and G. Agha, "Programming dynamically reconfigurable open systems with salsa," *SIGPLAN Notices*, vol.36, no.12, pp.20–34, 2001. 10
- [17] L. V. Kale and S. Krishnan, "Charm++: a portable concurrent object oriented system based on c++," *SIGPLAN Not.*, vol.28, pp.91–108, Oct. 1993. 10
- [18] M. Astley, "The actor foundry: A java-based actor programming environment," Open Systems Laboratory, Uni- versity of Illinois at Urbana-Champaign, 1998-99. 10
- [19] Microsoft Corporation, "Asynchronous agents library," http://msdn.microsoft.com/en-us/library/dd492627.aspx. 10
- [20] B. V. Martin Odersky, Lex Spoon. *Programming In Scala*. WALNUT CREEK, CALIFORNIA: artima, 2 ed., 2010. 10

المحتوانية Irregular
پراکنده Sparse
functional
تجزیه decomposition
تجزیه ناپذیر atomic
حالت مشترک shared state
behavior رفتار
ریسمان Thread
زمانبندی Scheduling
شيء
شيء-بنيان
شيء گونه
indeterminate غيرقطعي Non-deterministic, Indeterminate
encapsulated نفافهبندی شده
مدل بازیگرمدل بازیگر
Semantics
مقياس پذير Scalable
همروند

واژهنامهی فارسی به انگلیسی

ارلانگ
استدلال Reason
fairness انصاف
static
بازیگربازیگربازیگر
بررسی گونهها پررسی گونهها

Integrating Functional and Structural Methods In Model-Based Testing

Abstract

Model-based testing (i.e. automatic test-case generation based on functional models of the system under test) is now widely in use as a solution to automatic software testing problem. The goal this testing method is to test complex systems (e.g. systems with concurrent behaviors). By the way, it exploits low-level notations (e.g. transition systems) to describe system specifications. Therefore, modeling some aspects of the system, such as input/output data values, may result in high-complexity of the resulted model or it may not possible at all. On the other hand, there are methods that focus on data-dependent systems. Hereby, they analyze the source code (in a white-box manner), instead if high-level behavioral models, to infer data dependencies and to define test data valuation method. In spite of their power in modeling data items, test behaviors in these methods should be designed manually and therefore, defining numerous and complex behaviors for the test process may lead to difficulties.

In this work, we introduce an integrated framework for modeling both the expected system behaviors and the input/output data structures, consistently. To this end, we have used UML language for modeling purposes. This enables us to describe systems that are both complex in behavior and the data. We have also developed a tool which automatically generates test-cases based on the defined UML models.

Keywords: model-based testing, automatic test generation, test framework, testing data dependent systems, category partitioning methods.

University of Tehran School of Electrical and Compuer Engineering

Integrating Functional and Structural Methods In Model-Based Testing

by Hamid Reza Asaadi

Under supervision of **Dr. Ramtin Khosravi**

A thesis submitted to the Graduate Studies Office in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc

in

Computer Engineering

June 2010